

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Vasconcelos J. Towards the Internal Energy Market: how to bridge a regulatory gap and build a regulatory framework / J. Vasconcelos [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.hks.harvard.edu/hepg/Papers/Vasconcelos_%20EREM_0905.pdf.
2. Ващенко Ю.В. Організаційно-правові аспекти енергетичного регулювання в Україні / Ю.В. Ващенко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – 2014. – № 28. – Т. 2. – С. 95–98.
3. Electricity Regulatory Forum (Florence) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/electricity/forum_electricity_florence_en.htm.
4. Gas Regulatory Forum (Madrid) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/gas_forum_gas_madrid_en.htm.
5. Commission Decision 2003/796/EC of 11 November 2003 on establishing the European Regulators Group for Electricity and Gas [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32003D0796>.
6. Vasconcelos J. Energy regulation in Europe: regulatory policies and politics of regulation / J. Vasconcelos [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www-55.mech.kuleuven.be/european-review-of-energy-market/EREM_9-Comment_Jorge_Vasconcelos.pdf.
7. Commission decision 2011/280/EU of 16 May 2011 on repealing Decision 2003/796/EC on establishing the European Regulators Group for Electricity and Gas [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:129:FULL:EN:PDF>.
8. Treaty establishing the Energy Community [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.energy-community.org/portal/page/portal/ENC_HOME/ENERGY_COMMUNITY/Legal/Treaty#TitleVChapterIII.
9. Energy Community responds to ACER's European Energy Regulation: A Bridge to 2025 consultation [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.energy-community.org/portal/page/portal/ENC_HOME/NEWS/News_Details?p_new_id=920.

УДК 342.6:351.9

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

PURPOSE AND OBJECTIVES CONTROL ACTIVITIES

Вітвіцький С.С.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

Автором проаналізовано цілі контрольної діяльності. У статті розкриваються завдання контролю, які дозволяють визначити місце й роль контрольної діяльності в забезпеченні стабільності громадянського суспільства. Також досліджено питання взаємозв'язку цілей і завдань контрольної діяльності.

Ключові слова: контроль, контрольна діяльність, управлінська діяльність, державне управління, громадський контроль, державний контроль, завдання контрольної діяльності, мета контролю.

Автором проанализированы цели контрольной деятельности. В статье раскрываются задачи контроля, которые позволяют определить место и роль контрольной деятельности в обеспечении стабильности гражданского общества. Также исследованы вопросы взаимосвязи целей и задач контрольной деятельности.

Ключевые слова: контроль, контрольная деятельность, государственное управление, управленческая деятельность, общественный контроль, государственный контроль, задачи контрольной деятельности, цель контроля.

Author reviewed and analyzed the content of public expertise in terms of development of civil society. The article explains the role and importance of public expertise to determine the place in the stability of society. The article also explored the interrelationship goals and objectives of control activities as an integral system.

Key words: control, control activities, management activities, state management, social control, state control, tasks of control activity, control objectives.

Постановка проблеми. В умовах розвитку й становлення державно-правових процесів в Україні особливої актуальності набувають дослідження всіх інститутів, які формують основу демократичної правової держави. Сьогодні в Україні триває пошук оптимальної моделі демократичного розвитку, у тому числі концепції розвитку контролю в державі, взаємодії державного й недержавного контролю, становлення та розвитку відкритої держави й відкритого суспільства в Україні.

Контроль посідає важливе місце в забезпеченні стабільності громадянського суспільства, результа-

тивності й ефективності діяльності органів державної влади. Тому в юридичній літературі останнім часом усе більше уваги приділяється контролю, його основним елементам, механізму реалізації, визначенню мети та завдань.

Стан дослідження. Значний здобуток у дослідження аспектів державного контролю внесли такі відомі вітчизняні й зарубіжні вчені, як В. Авер'янов, О. Аврамова, Л. Акопов, О. Альохін, О. Андрійко, Д. Арутюнян, Г. Атаманчук, Д. Бахрах, І. Бачило, Г. Гаджиев, В. Гаращук, В. Горев, В. Горшеньов, О. Грицаєнко, А. Гурін, А. Джагарян, В. Дорош,

С. Дубенко, Н. Єфімова, А. Завалунов, Д. Зеркін, Ю. Козлов, Є. Кочерін, І. Кудряшов, О. Макаренко, В. Малиновський, П. Манченко, К. Марков, О. Маштакова, О. Ноздрачев, Н. Нижник, Г. Одінцова, М. Піскотін, Д. Полюбін, А. Присяжнюк, В. Соловйов, М. Студенікіна, А. Тарасов, Н. Хаманєва, В. Шестак та інші. Питання громадського контролю також були предметом вивчення широкого кола науковців, зокрема таких, як Р. Арутюнян, Ю. Барабаш, В. Беляєв, С. Братель, І. Голосніченко, С. Денисюк, О. Забралова, С. Зубарев, О. Коломитцева, В. Курпій, С. Кушнір, М. Лациба, О. Літвінов, О. Машков, С. Мосов, А. Мукшименко, Т. Наливайко, К. Павшук, П. Покатаєв, О. Полещук, Л. Рогатіна, Н. Скоблик, С. Спільник, О. Сушинський, С. Шестак, І. Яковлева та інші. Вони зробили вагомий внесок у дослідження питань державного й громадського контролю. Однак деякі проблемні моменти державного та недержавного контролю залишаються дослідженими досить поверхово. Зокрема, питання співвідношення мети й завдань контрольної діяльності, з'ясування цілей громадського й державного контролю, визначення особливостей завдань контрольної діяльності, дослідження взаємозв'язку та взаємообумовленості мети й завдань державного та громадського контролю недостатньо висвітлені в юридичній літературі, що свідчить про необхідність наукового пошуку в напрямі розробки теорії контрольної діяльності.

Тематична актуалізація пов'язана з потребою концептуального обґрунтування мети й завдань контрольної діяльності. Досягнення цієї мети обумовило розв'язання таких дослідницьких завдань: проаналізувати та розглянути цілі контрольної діяльності, що дозволить надати цілісну характеристику контролю як одному з напрямів управлінської діяльності, спрямованому на підвищення рівня життя всього суспільства; встановити завдання державного й громадського контролю; розглянути взаємозв'язок мети й завдань контрольної діяльності; обґрунтувати роль і значення контролю в умовах розвитку громадянського суспільства.

Для з'ясування сутності контрольної діяльності вкрай важливо визначити мету її здійснення. Процес будь-якого управління, у тому числі контрольна діяльність, починається з визначення мети – окреслення бажаного результату, досягнення якого прагне суб'єкт управління. Тому контроль наділено такою характерною рисою, як мета, що визначає загальну спрямованість контрольної діяльності та її зміст.

Виклад основного матеріалу. Дослідження мети контрольної діяльності передбачає насамперед розгляд етимології поняття «мета». Загалом існують різні визначення цього поняття. У словниках та енциклопедичних довідниках слово «мета» тлумачиться як те, до чого хтось прагне, чого хоче досягти; ціль [1, с. 520; 2]. У філософському розумінні мета є передбаченням у свідомості результату, на досягнення якого спрямовано дії, мета повинна відповідати об'єктивним законам, реальним можливостям оточуючого світу та самого суб'єкта [3, с. 512]. Метою є визначення бажаного результату під час здійснення

контрольної діяльності, на досягнення якого спрямовано конкретні дії суб'єкта, що уповноважений здійснювати контроль.

Синонімічним поняттям терміна «мета» є ціль, під якою розуміють те, до чого прагнуть, чого намагаються досягти; мета [4; 5]. У словнику С. Ожегова «ціль» пояснюється як спосіб інтеграції різних дій людини в деяку послідовність або систему, як одна з форм детермінації людської діяльності; це ідеальне, розумове, те, що передує результату діяльності [6, с. 870].

Мета – це заздалегідь передбачуваний результат (уявний, бажаний, проектування дії або діяльності). Свого часу ще Ф. Енгельс зробив висновок, що в суспільстві ніщо не робиться без свідомого наміру, без бажаної мети [7]. Особливо це стосується контрольної діяльності, здійснення якої без мети, а відповідно – без настання бажаних результатів, втрачає своє соціальне значення. Також визначення мети передбачає ефективність контрольної діяльності, оскільки ефективність будь-якого правового явища традиційно визначається як співвідношення між фактичним результатом дії та тими соціальними цілями, на досягнення яких ці дії було спрямовано.

На основі аналізу різноманітних підходів можна зазначити, що мета – це очікуваний, бажаний стан системи, який обов'язково припускає досягнення заздалегідь визначеного результату та виступає в якості головного орієнтиру контрольної діяльності. Формування цілей є основоположним вихідним етапом будь-якої контрольної діяльності.

У процесі управління ставиться й досягається безліч цілей, що розрізняються за найрізноманітнішими параметрами: значенням, змістом, просторовими й тимчасовими межами. Цілі контрольної діяльності щодо основної мети системи є проміжними, їх досягнення є відповідним етапом і сприяє досягненню кінцевої мети управління [8, с. 33]. Виконання цілей контрольної діяльності сприяє досягненню результатів, які очікуються від здійснення контролю.

Варто зауважити, що контроль може бути різним, поділятися залежно від суб'єкта його здійснення на різні види, які у свою чергу можуть бути поділені на підвиди. Кожен із них наділений певними характерними для нього ознаками, проте спільною для всіх видів контролю є мета його здійснення [9, с. 97]. Специфіка контрольної діяльності полягає в тому, що вона здійснюється суб'єктами такої діяльності, об'єднаними загальною метою: спрямування на взаємодію всіх видів діяльності держави, вирішення проблем удосконалення структури й діяльності систем її органів, підтримання правопорядку та законності в державі, забезпечення стабільності й ефективності функціонування держави та громадянського суспільства тощо.

Теоретичне обґрунтування цілей контролю має важливе практичне значення, тому що правильно поставлена, нормативно відповідна мета є необхідною умовою дієвості контролю, його ефективності [10, с. 23]. Задля забезпечення виконання стратегічних цілей державної політики й підвищення її ефективності по-

стає питання визначення мети реалізації для суб'єктів контрольної діяльності, які мають узгоджуватися зі стратегічними напрямками розвитку України.

У юридичній літературі зазначається, що цілі перебувають в ієрархічній супідрядності одна з одною; загальні стратегічні цілі конкретизуються в безлічі підцілей, одні цілі більш важливі, пріоритетні порівняно з іншими. Вибір пріоритетних цілей залежить від різноманітних чинників дії зовнішнього середовища, тому пріоритет мети співвідноситься з реальним часом: мета, визначена як пріоритетна, повинна бути адекватна дії факторів та умов зовнішнього середовища [11, с. 149]. Тому цілі контрольної діяльності повинні бути адекватними, тобто зорієнтованими на реальність. Для позитивного результату, якого ми очікуємо від цілей контрольної діяльності, вони повинні бути такими, які на практиці будуть відповідати всім сучасним реаліям.

Під час визначення цілей контрольної діяльності важливо точно встановити, який саме результат передбачається отримати за їх досягнення. Тому справедливо зазначається, що цілі повинні відповідати вимогам конкретності, реальності, контрольованості, щоб говорити про ефективність контролю.

Впорядкування цілей управління – засіб вибору найбільш раціональної, реально досяжної мети в кожний певний момент; воно має не лише теоретичне, а й практичне значення, оскільки обумовлене наявністю або дефіцитом ресурсів [12, с. 30]. Така властивість вибору мети контрольної діяльності приведе до стабільності, ефективності функціонування держави й громадянського суспільства.

Цілі державного та громадського контролю підпорядковані спільній меті – забезпечення політичної, економічної, соціальної, культурної стабільності й розвитку держави та громадянського суспільства.

Головна мета контролю полягає в недопущенні дій за межами заданих параметрів, попередженні можливих відхилень (порушень), а в разі їх вчинення – усуненні негативних наслідків і прийнятті відповідних заходів впливу [13, с. 15]. При цьому кінцева мета державного контролю – відновлення порушень законів, покарання винних осіб відповідно до закону, відшкодування шкоди, заподіяної особам, постраждалим внаслідок протиправних дій підконтрольних осіб. Контроль необхідний державі для забезпечення його регулятивного впливу на суспільні відносини, затвердження дисципліни й порядку в суспільстві [14, с. 49].

Водночас у літературі справедливо відзначається, що мета контролю полягає в обов'язковому виявленні не лише негативних відхилень (недоліків), а й позитивних досягнень (передового досвіду), а також у пізнанні сутності цих відхилень і тенденцій, які ведуть до них [8, с. 35]. Так, головна мета контролю полягає в тому, щоб не лише виявити недоліки, а й запобігти їм, виправити та уникати в подальшому (що є головним завданням).

У сучасних умовах важливим є дієве поєднання всіх видів контролю (державного й громадського). Державний і громадський контроль слугують на ко-

ристь суспільству, мають єдину мету – налагодження нормального функціонування системи державного управління, забезпечення правопорядку й законності в державі. Водночас за своєю природою державний і громадський контроль є різними. Зазначені види контролю мають свою власну мету, яка досягається різними способами та методами.

В. Бессарабов вважає, що одна із цілей державного контролю – забезпечення єдності рішення й виконання, попередження можливих помилок і недоліків у діяльності органів державної влади [14, с. 73]. На думку А. Тарасова, метою державного контролю є порівняння фактичного стану справ у контрольованих органах, організаціях, установах із тим, яким воно має бути, тобто перевірка повноти й своєчасності виконання вимог нормативних правових актів, дотримання критеріїв законності й доцільності в адміністративній діяльності [15, с. 55].

У свою чергу метою громадського контролю є створення громадянського суспільства, у якому органи влади служать виключно суспільним інтересам і найвищою мірою відповідальні й підконтрольні суспільству [16, с. 20]. Метою громадського контролю є налагодження дієвого й результативного діалогу між органами влади та суспільством на всіх етапах процесу прийняття рішень. Із цього можна констатувати, що державний і громадський контроль є відносно самостійними видами соціального контролю. Цілі здійснення таких видів контролю є різними.

Важливо зазначити, що мета обов'язково конкретизується в завданнях контрольної діяльності. Тому пропонуємо розглянути особливість завдань, які відіграють важливу роль у визначенні специфіки контрольної діяльності, та встановити взаємозв'язок мети й завдань як єдиної системи контрольної діяльності.

Мета передбачає постановку завдання та те, до чого необхідно дійти в результаті її здійснення. У юридичній літературі зазначається, що завдання формулюються декларативно, у зв'язку з чим оцінювати ступінь їх досягнення, реалізації практично неможливо [17, с. 121]. Мета має стратегічний характер, на відміну від завдань, які мають тактичний характер. Завдання – це те, що потребує виконання, вирішення, це основа здійснення державного контролю. Для однієї мети можна сформулювати декілька завдань. Успішне вирішення завдань контрольної діяльності веде до досягнення цілей. Тобто в загальному розумінні термін «мета» означає заздалегідь заплановане завдання, задум, тобто мета деталізується в завданнях.

Також термін «завдання» тлумачиться як наперед визначений, запланований обсяг роботи, справа тощо; настанова, розпорядження, доручення; мета, до якої прагнуть; те, що хочуть здійснити [1, с. 284]. Таким чином, мета й завдання мають відповідний взаємозв'язок. Мета контрольної діяльності завжди конкретизується в її завданнях. На органічний зв'язок між завданнями й метою вказують більшість учених. Так, Д. Зеркін та В. Ігнатов зазначають, що завдання державного управління є певним виражен-

ням усвідомленої необхідності реально здійснити відповідні цілі в конкретних умовах [18, с. 54–55]. Водночас Б. Лазарев стверджує, що завдання є сукупністю проблем, які потребують вирішення для досягнення цілей у конкретних обставинах за наявності ресурсів [19, с. 145].

Цілі й завдання визначають те, чого вони повинні досягти в процесі та в результаті контрольної діяльності. При цьому мета виражає орієнтацію в контрольній діяльності на досягнення бажаного стану об'єкта управління. Цілі співвідносяться із завданнями за принципом загального й особливого [20, с. 34]. Завданням є певний ступінь досягнення цілей.

Завдання органів державного контролю стосуються самої суті управлінської діяльності виконання рішень, з'ясування реальних результатів виконання, оцінки використовуваних засобів, їх доцільності [14, с. 75]. Завдання державного контролю полягає в спостереженні й перевірці розвитку системи та всіх її елементів відповідно до визначених напрямів, а також у попередженні можливих помилок і суб'єктивних неправомірних дій, які суперечать або слугують стримуючими чинниками такого розвитку [21, с. 41]. Також до завдань державного контролю відносять встановлення фактичного виконання заданого управлінського рішення в діяльності підконтрольного об'єкта; ухвалення ефективного рішення щодо вдосконалення діяльності підконтрольного об'єкта, а у випадку неправомірної поведінки – вжиття профілактичних заходів і попередження порушення в майбутньому; досягнення оперативного й найбільш якісного виконання ухваленого рішення [22, с. 55].

До загальних завдань громадського контролю належать такі: забезпечення зворотного зв'язку між органами влади й суспільством; спрямування державної політики на забезпечення суспільних інтересів, миру й справедливості; забезпечення індивідуальної правової свободи та рівності можливостей у суспільстві для найбільш повної реалізації свого внутрішнього потенціалу (забезпечення свободи індивідуальності); саморозвиток, самовдосконалення, саморегулювання й самоперетворення громадської системи управління; пробудження індивідуальної та суспільної самосвідомості [16, с. 20]. Такий перелік завдань громадського контролю в сучасних умовах розвитку громадянського суспільства є виваженим, однак не вичерпним, може корегуватися, що детерміновано трансформаційними змінами в політичній, соціально-економічній, культурній та інших сферах суспільного життя.

Висновки. Таким чином, цілі й завдання контрольної діяльності органічно взаємодіють. Цілі співвідносяться із завданнями за принципом загального та особливого. Мета контрольної діяльності завжди конкретизується й деталізується в її завданнях. Для однієї мети можна сформулювати декілька завдань. У свою чергу успішне вирішення завдань контрольної діяльності веде до досягнення цілей контрольної діяльності. Громадський і державний контроль є різними за своєю природою, наділеними певними характерними ознаками. Специфіка контрольної діяльності полягає в тому, що вона здійснюється суб'єктами такої діяльності, об'єднаними загальною метою – спрямуванням на взаємодію всіх видів діяльності держави, а також на вирішення проблем удосконалення структури й діяльності систем її органів. Державний і громадський контроль слугують на користь суспільству, мають єдину мету – налагодження нормального функціонування системи державного управління, забезпечення правопорядку й законності в державі. Хоча способи й методи громадського та державного контролю є різними, що вбачається в специфічних цілях здійснення таких видів контролю. Оскільки мета будь-якої контрольної діяльності конкретизується в завданнях такого контролю, то й завдання громадського та державного контролю є різними. Завданнями державного контролю є встановлення фактичного виконання заданого управлінського рішення в діяльності підконтрольного об'єкта, спостереження й перевірка розвитку системи та всіх її елементів відповідно до визначених напрямів, а також попередження можливих помилок і недоліків у діяльності органів державної влади. Завданнями громадського контролю є відображення суспільного інтересу й потреби, недопущення будь-яких неправомірних дій із боку владних структур, оцінка діяльності органів державної влади, а також безпосередньо вплив на їх політику та виконання рішень. Головне призначення громадського контролю полягає в налагодженні дієвого й результативного діалогу між органами влади та суспільством на всіх етапах процесу прийняття рішень.

Дієве поєднання державного й громадського контролю здатне здійснити пошук нових шляхів розвитку системи державних органів, що відповідає сучасним потребам демократичної держави та громадянського суспільства. Обов'язковою умовою становлення й формування правової держави та громадянського суспільства є саме наявність у суспільстві взаємного контролю між державою та громадянським суспільством.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В.Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2002. – 1440 с.
2. Словник української мови : в 10 т. – К. : Наукова думка, 1973– . – Т. 4 : Г–Ж. – 840 с.
3. Философский словарь / под ред. И.Т. Фролова. – М. : Политиздат, 1991. – 560 с.
4. Словник української мови : в 11 т. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/cilj>.
5. Даль В.И. Толковый словарь живого великорусского языка : в 4 т. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://books.google.com.ua>.
6. Ожегов С.И. Словарь русского языка : [70 000 слов] / С.И. Ожегов ; под ред. Н.Ю. Шведовой. – 22-е изд., стер. – М. : Русский язык, 1990. – 921 с.
7. Маркс К. Сочинения : в 50 т. / Маркс К., Энгельс Ф. – Т. 21 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ru.wikipedia.org>.

8. Арутюнян Д.А. Механизм государственного контроля за деятельностью органов предварительного следствия в системе МВД России: организационные и правовые вопросы : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.11 / Д.А. Арутюнян. – М., 2009. – 286 с.
9. Андрійко О.Ф. Державний контроль в Україні: організаційно-правові засади / О.Ф. Андрійко. – К. : Наукова думка, 2004. – 302 с.
10. Беляев В.П. Контроль и надзор как формы юридической деятельности: вопросы теории и практики : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.01 / В.П. Беляев. – Саратов, 2006. – 55 с.
11. Правовое регулирование государственного контроля : [монография] / отв. ред. А.Ф. Ноздрачев. – М. : Анкил, 2012. – 480 с.
12. Четвериков В.С. Административное право : [учеб. пособие] / В.С. Четвериков. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2004. – 512 с.
13. Беляев В.П. Контроль как форма юридической деятельности и гарантия законности / В.П. Беляев // Право и политика. – 2004. – № 2. – С. 9–19.
14. Бессарабов В.Г. Прокуратура в системе государственного контроля РФ : дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.02 ; 12.00.11 / В.Г. Бессарабов. – М., 2001. – 483 с.
15. Тарасов А.М. Технология государственного (президентского) контроля: элементы эффективности / А.М. Тарасов // Право и политика. – 2001. – № 12. – С. 51–60.
16. Гончаров А.А. Гражданский контроль над органами власти / А.А. Гончаров. – М. : Весь мир, 2010. – 224 с.
17. Маштакова Е.А. Теоретико-правовые вопросы государственного контроля в Российской Федерации : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / Е.А. Маштакова. – Ростов-на-Дону, 2000. – 204 с.
18. Зеркин Д.П. Основы теории государственного управления : [курс лекций] / Д.П. Зеркин, В.Г. Игнатов. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2000. – 448 с.
19. Лазарев Б.М. Государственное управление на этапе перестройки / Б.М. Лазарев. – М. : Юридическая литература, 1988. – 320 с.
20. Пылин С.В. Конституционно-правовые основы контроля в области местного самоуправления в Российской Федерации : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.02 / С.В. Пылин. – СПб., 2006. – 233 с.
21. Иванова І.М. Державний фінансовий контроль у забезпеченні економічної безпеки України : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 21.04.01 / І.М. Иванова. – К., 2007. – 196 с.
22. Горшенев В.М. Контроль как правовая форма деятельности / В.М. Горшенев, И.Б. Шахов. – М. : Юридическая литература, 1987. – 176 с.

УДК 342.95(477):347.214

РОЗМЕЖУВАННЯ ФУНКЦІЙ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ОКРЕМІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

THE SEPARATION OF STATE POWER AND LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES FUNCTIONS: SEPARATE PROBLEMS OF REALIZATION AND THE WAYS OF THEIR SOLUTION

Георгієвський Ю.В.,

кандидат юридичних наук,

заступник голови Харківської обласної державної адміністрації

Статтю присвячено обґрунтуванню наукового підходу до визначення критерію розмежування функцій органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань регіонального управління. Здійснено порівняльний аналіз чинного законодавства з питань функцій і повноважень місцевих органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, доведено наявність дублюючих функцій. Критерієм розмежування функцій запропоновано обрати правову природу місцевого самоврядування та виконавчої влади. Доведено відсутність єдиного наукового підходу до визначення сутності місцевого самоврядування, що обумовило використання положень міжнародних актів, які стосуються концепції місцевого самоврядування: Європейської хартії місцевого самоврядування та Всесвітньої декларації місцевого самоврядування. Встановлено, що коло функцій, які виконуються органами місцевого самоврядування в межах регіонального управління, має бути значно ширшим за функції місцевих органів державної виконавчої влади та стосуватися вирішення питань реалізації інтересів місцевого населення.

Ключові слова: конституційна модернізація, розмежування функцій, повноваження, органи місцевого самоврядування, місцеві органи виконавчої влади, правова природа.

Статья посвящена обоснованию научного подхода к определению критерия разграничения функций органов государственной исполнительной власти и органов местного самоуправления по вопросам регионального управления. Проведён сравнительный анализ действующего законодательства по вопросам функций и полномочий местных органов государственной исполнительной власти и органов местного самоуправления. Доказано наличие дублирующих функций. Критерием разграничения функций предложено избрать правовую природу местного самоуправления и исполнительной власти. Указано на отсутствие единого научного подхода к определению сути местного самоуправления, что обусловило использование положений международных актов, которые касаются концепции местного самоуправления: Европейской хартии местного самоуправления и Всемирной декларации местного самоуправления. Установлено, что круг функций органов местного самоуправления в пределах регионального управления должен быть значительно шире функций местных органов государственной исполнительной власти и касаться решения вопросов реализации интересов местного населения.

Ключевые слова: конституционная модернизация, разграничение функций, полномочия, органы местного самоуправления, местные органы исполнительной власти, правовая природа.